Tavoitteena on rakentaa yhteistyötä, jolla käyttäjälähtöisesti tarjotaan ja kehitetään digitaalisia palveluita korkeakoulutuksen ja tutkimuksen menestystekijöiksi, jotta oppija ja tutkijat menestyisivät digitaalista ja dataa hyödyntäen.

Oppijan ja Tutkijan polkuesimerkkien avulla pohdimme käyttäjän näkökulmasta kuinka oppija, opettaja, tutkija ja TKI-toimija löytävät ja saavat käyttöönsä tarvitsemansa palveluvalikoiman silloin, kun tarve on. Jatkuvaan käyttöön tarkoitetussa työpajassa polkuesimerkit pysyvät samana, mutta niitä tarkastellaan niille yhteisistä, eri näkökulmista keskustelua johdattelevilla avainkysymyksillä.

Työskentelyn tavoitteena on kehittää jaettua ymmärrystä tarpeista ja mahdollisuuksista sekä tunnistaa yhteisiä tai paikallisia kehitystoimia niiden edistämiseksi. Työpajan toistaminen eri yhteyksissä rikastaa ja edistää aiemmissa työpajoissa tunnistettuja asioita sekä jakaa yhteistä ymmärrystä yhä laajemmalle joukolle.

Tarkoitus on koko ajan myös kerätä ajatuksia ja parannusehdotuksia siitä, miten kehitämme työpajakäsikirjoitusta ja sen hyödyntämistä korkeakoulujen yhteistyön välineenä.

Digisfäärin esipäivän World Cafe pisteiden yhteenveto:

- Tutkijan polun pisteet
  - Analytiikka palveluiden kehittamiseen
  - Palvelut tutkijalle
  - Tutkimustiedon hallinta
- Oppijan polun pisteet
  - Avoimet oppimateriaalit
  - MyData-profiili ja identiteetin hallinta
  - Palveluiden kehittaminen oppijalle

Tutkijan polun pisteet

Analytiikka palveluiden kehittamiseen

Pisteen kuvaus: Tuula Tutkijan ongelma hallinnollisena henkilönä, ovatko hänen organisaationsa palvelut ja hänelle tarjolla oleva palveluvalikoima sellainen, että siitä on hyötyä hänelle. Meneekö resurssit oikeaan osoitteeseen, ja ovatko tutkijat tyytyväisiä siihen mitä saavat.

Nosteet: Analytiikka pisteellä tunnistettiin ongelmakenttää ja hahmotettiin ratkaisuideoita. Keskusteluissa keskityttiin enemmän siihen vaiheeseen, jossa tutkija käyttää palveluita tutkimukseensa. Mikäli tietoa on analysoitavaksi, se on pirstaloitunut korkeakoulun sisällä tai palvelutarjoajalla - saati sitten korkeakoulujen välillä, jolloin analytiikan hyödyntäminen laajasti ei onnistu. Prosessit ovat hyvin uniikkeja. Analytiikkaan liittyen keskusteltiin myös tukipalveluiden tarpeesta, ja tukipalveluihin liittyvän yhteistyön lisäämisestä korkeakoulujen ja sidosryhmien kesken. Tutkimustiimien käytössä olevat korkeakoulujen omat IT-tukitiimit on koettu hyväksi käytännöksi. Olisi tärkeä löytää vastinpareja palvelun tarjoaja - korkeakoulu(t) tutkijan tukipalvelut välillä. Data management plan nostettiin keskusteluun keskeisenä tiedonlähteenä, jota ei juuri hyödynnetä. Yhteistyötä kaivattiin myös prosessikehitykseen ja palvelumuotoiluun, jotta korkeakoulujen ei tarvitsisi erikseen ratkoa samoja ongelmia.

Tulisi miettiä kuinka saadaan tietoa yksittäisen tutkijan käytöstä - mitä palveluita käyttää, oliko tyytyväinen vai tyytymätön ja miksi. Puhuttiin sekä primäärisestä tiedosta, eli esimerkiksi käyttötilastoista sekä sekundäärisestä tiedosta, kuten tyytyväisyydestä. Keskusteluissa peräänkuulutettiin näkyvyyttä palveluita koskevaan käyttötietoon ja sen analysointiin palvelukehityksen tarpeisiin. Sekundaarinen tieto palveluiden käytöstä koettiin niinikään tärkeäksi ja hyödylliseksi. Korkeakoulujen käytännöt tiedon keruuseen vaihtelevat: mm. EFQM, retrospekti ja Top 10 palvelut -listaus on todettu hyviksi menetelmiksi käyttökokemusten selvittämisessä. Palautekriteeristö tulee määritellä yhdessä ja palautteen kerääminen täytyy olla jatkuvaa ja automaattista, jotta saamme dataa koko prosessista.

Keskeiset kehitystarpeet:

- Mistä saadaan tietoa palveluiden käytöstä ja käyttämättömyydestä?
    - Mitä tietoa tarvitaan? Kuka kerää ja mistä? Mitä palveluiden volyymi/käyttötietoja voidaan/pitää analysoida?
    - Palvelumuotoilu & palveluntarjoajille kertyvä data ja analytiikka - palvelunhallinnan näkökulma
- Tukipalveluiden tarve ja yhteistyön lisääminen korkeakoulujen kesken ja tukiverkostoissa
- Sekundaarinen tieto käytöstä
    - Esimerkiksi EFQM, retrospektiivi, top10 palvelut tarpeiden arviointiin

Palvelut tutkijalle

Pisteen kuvaus: Palveluita tarjoavat organisaatiot ja palvelut itsessään ovat jatkuvassa muutostilassa, eli kokonaiskuvan muodostaminen on haastavaa. Tutkija on identiteetiltään ensisijaisesti tutkija, eikä organisaationsa edustaja. Tarpeet on useimmiten uniikkeja, joten yhtenäisten tarpeiden tunnistaminen voi olla useinkin vaikeaa.

Nosteet: Nykyisellään todellisuus on sirpaleinen ja muuttuva. Organisaatiot ovat keskenään ja joskus jopa sisäisesti siiloutuneita. Yhteisessä keskustelussa todettiin, että tutkija vie usein työtavat ja työkalut organisaatiosta toiseen. Akateeminen vapaus, jolloin väliin meneminen on vaikeaa. Polku ajattelu tutkijan arjessa saattaa kaatua haasteisiin ja siiloihin. Reaktiisisuudesta proaktiivisuuteen. Mitä palvelupolkuja voidaan löytää ja muotoilla siten, että siiloista päästään pois. Palveluista olisi tärkeää olla lisää tietoa, ja sen lisäksi ymmärrys tutkijoiden tarpeista - tarvitaan palvelumuotoilua. On tärkeää, että palvelutarjonta adaptoituu tutkijan tilanteeseen, eikä toisinpäin. Tutkija on tärkeä tavoittaa nivelvaiheessa, eli uuden projektin alussa tai kun vanhat ratkaisut eivät enää toimi.

Pisteestä nostettu ajatus; data management plan, ja sen merkitys ja ennen kaikkea se miten voimme hyödyntää siitä saatavaa dataa, joka jää tällä hetkellä hyödyntämättä.

Pisteen keskusteluissa huomioitiin, että tulisi olla myös opettajan polku, jossa mapattaisiin parhaat opetuksen parhaat käytännöt.

Keskeiset kehitystarpeet:

- Data managemet plan hyödyntäminen, esimerkiksi kansallinen DMPTuuli palvelu
    - DMP kautta saamme tärkeää dataa tutkijan palvelutarpeista
- Palveluiden tulisi adaptoitua tutkijan tarpeisiin
    - Helppokäyttöinen tarjonta, tutkijoista kattava joukko toivoisi palvelupakettia (vs. irralliset legot)
- Dataan liittyvä politiikat, lainsäädännöt ja parhaat käytännöt
    - Tutkijoilla ei välttämättä ole näistä paras ymmärrys, miten tuetaan? Miten varmistetaan, että asiat menevät oikein?
    - Oikeuksien siirto - Kuka omistaa datan? Kenelle kuuluvat oikeudet?
    - Datan sensitiivisyys

Tutkimustiedon hallinta

Pisteen kuvaus: Tutkimustieto ymmärrettiin kontekstissa laajasti. Keskustelun pääpaino oli datan hallinnassa - tämä on ajankohtainen aihe kansallisesti, mutta myös kansainvälisesti. Tutkimusta tehdään hyvin paljon yhteistyössä.

Nosteet: Pisteellä keskusteltiin paitsi datasta, myös muusta tutkimusta koskevasta tiedosta, kuten rahoituspäätöksistä. Pisteellä keskusteltiin siitä missä dataa on, kuinka paljon ja kuka sen omistaa.

Tutkimustiedon hallinta aiheen alla käskiteltiin myös siitä miten käsitellä sensitiivistä dataa, millaisia järjestelmiä siihen liittyy ja millaista tukea tutkijat tarvivat IT:n ja lainsäädännön näkökulmasta. Aiheeseen liittyy myös tutkimusetiikan näkökulma. Pisteen keskusteluissa nousi esiin myös aineistohallinnan näkökulma: paljon potentiaalia, mutta vasta vähän aktualisoitunut. Grant writerit touchpointtina - tämä on yksi kohta päästä kiinni. Julkaisijat asettavat entistä enemmän vaatimuksia.

Hyödylliseksi tulevaisuuden yhteiseksi tavoitteeksi ehdotettiin tutkijan polkua täysin sensitiivisen datan näkökulmasta.

Keskeiset kehitystarpeet:

- DMP-työkalujen, esimerkiksi kansallisen DMPTuuli palvelun tehokkaampi hyödyntäminen

Oppijan polun pisteet

Avoimet oppimateriaalit

Pisteen kuvaus: Maaliskuussa OKM julkaisee palvelun avointen oppimateriaalien keräämiseen ja jakamiseen. Miten tämän palvelun ja avointen oppimateriaalien käyttöä edistettäisiin? Kuinka korkeakoulut ja opettajat saadaan käyttämään palvelua?

Nosteet: Avoimista oppimateriaaleista nousi monta hyvää kulmaa. Keskeiseksi havainnoksi nousi se, kuinka opettaja motivoituisi jakamaan materiaaleja. Tässä eri tekijöinä ovat mm. kilpailu ja plagioinnin pelko. Organisaation ja opettajan tulee sopia jakamisen säännöistä etukäteen, sisältäen mm. tekijänoikeudet ja työsopimusasiat. Jakamisen yleistymisen kannalta ehdotettiin hyväksi toimenpiteeksi asian korostamista uusien opettajien perehdytyksessä. Pisteellä pohdittiin, voisiko palveluun lisätä tiedon ja linkityksen mihin materiaaleja on kerätty. Opettajan ottaessa käyttöön toisen materiaaleja ne kumuloituvat ja oppimateriaalin laatu paranee. Yllättävänä ideana ehdotettiin avointen oppimateriaalien kansallista palkintogaalaa ja pelillistämistä. Lisäksi huomioitiin, että avoimien oppimateriaalien avulla opettajalla mahdollisuus huomioida paremmin erilaisia oppijoita.

Keskeiset kehitystarpeet:

- Miksi opettajien kannattaa jakaa oppimateriaaleja?
    - Kannustimet: tunnustukset, urakehitys, tulospalkkiot, **tärkeimpänä oppijan hyöty**
- Kansalliset/organisaatiotason säännöt jakamiseen ja tekijänoikeuksiin (lisenssit)

MyData-profiili ja identiteetin hallinta

Pisteen kuvaus: Pisteellä keskusteltiin profiilista ja identiteetin hallinnasta oppijan näkökulmasta. Tähän kokonaisuuteen liittyy myös ei-henkilötietoa, opintojaksokuvauksia yms. tukevaa dataa.

Nosteet: MyData käsiteltiin siten, että henkilö hallitsee itseensä yhdistettäviä tietoja ja että nämä tiedot ovat saatavilla. MyData-termi/kokonaisuus yhdistetään usein palveluun, "minun tietojeni" sijaan. Aiheeseen liittyy henkilön näkökulma vs. organisaation näkökulma: mikä data on kulloinkin “oikea”? Jos tietoa voisi kumuloida itselleen esiopetuksesta alkaen, mahdollistaisi se analytiikan, osaamisen kehittämisen ja jatkuvan oppimisen toteutumista – identiteetinhallinnan tulee toimia. "Data Wallet"-ratkaisu toisi merkittävää lisäarvoa oppijalle jatkuvana oppimisena ja organisaatioiden väliselle tiedonkululle.

Pisteen merkittäväksi ratkaisuksi nostettiin yksi kansallinen oppijan ID, jonka päälle palveluita voisi rakentaa. Nyt on käytössä Haka-kirjautuminen, joka on organisaatioperusteinen. Jatkossa ID:n tulisi olla organisaatioriippumaton ja affilioitua eri oppilaitoksiin sen mukaan missä oppija kulloinkin on. Henkilökeskeinen ID Ideapankkiin?

Keskeiset kehitystarpeet:

- MyData-profiili ja identiteetin hallinta kokonaisuuden tavoitteiden määrittäminen ja konkretisoituminen (nykyisellään erittäin jäsentymätön kokonaisuus)
    - Organisaatioperusteisesta **yksilökeskeisyyteen**
    - My Learning Data - "Minun tietoni-portaali" Digivisiossa?

Palveluiden kehittaminen oppijalle

Pisteen kuvaus: Korkeakouluilla on paljon samankaltaisia palveluita, mutta prosessit ovat irrallisia ja erilaisia.

Nosteet: Korkeakoulujen prosessien ja palveluiden yhtenäistäminen koettiin tärkeäksi tulevaisuuden tavoitteeksi. Osaamisen kuvailutieto on toistuva keskustelunaihe; mitä osaamisia saavutetaan milläkin opinnoilla. Mitä opiskelija saa ja miten työelämä osaa arvioida sitä, mitä tarvitaan. Oppijan tulisi saada parempi käsitys siitä mitä kurssi tarjoaa, ja mitä hän osaa kurssin jälkeen. Rajapinnat ovat haastavia, esimerkiksi AMK-yliopisto tai korkeakoulu-työelämä. Keskusteluissa nostettiin esiin tarve muokata kriteeristöä kun haetaan tiettyä osaamista, ei tutkintoa tai kurssisuoritusta - badget/sertifikaatit tukevat osaamisen kehittämistä.

Palveluiden kehittämisessä kyse on vahvasti yhteisten toimintaperiaatteiden rakentamisesta - yhteisistä prosesseista ja yhteisestä kielestä. Todettiin, että tässä palveluiden kehittämisessä tulisi mennä yhteiset toimintaprosessit edellä, ei järjestelmälähtöisesti.

Pisteellä kyseenalaistettiin myös se, kuka on oppija (lifelong learning). Todettiin, että uusilla/aloittavilla perustutkinto-opiskelijoilla asiat ja palvelut pyörivät nykyisellään melko hyvin. Palveluita ja tukea tarvittaisiin erityisesti henkilöille jotka ovat nivelvaiheessa eli palaamassa korkeakouluun työelämästä.

Keskeiset kehitystarpeet:

- Palveluiden kehittäminen kokonaisuuden keskiössä on korkeakoulujen prosessien ja palveluiden yhtenäistäminen
    - Loppukäyttäjät mukaan kuvailutyöhön?
- Jatkuvan oppimisen näkökulmasta OpenBadge/sertifikaatti ratkaisu tukemaan yksittäisen osaamisen kehittämistä
    - Ratkaisu puuttuu => tarvitaan eurooppalainen tai vähintään kansallinen ratkaisu